

Danmark

De lutherske Kirker og Skoler i de nødlidende Lande. En Indsamling i Kirkerne 1. Pinsedag.

Vi optager dette tSykke for at vise, at vore Trossøskende derhjemme ogsaa er med til at hjælpe de nødlidende Lutheranere, og det uden Hensyn til Nationer.

Det er bekendt, at man gennem den saakaldte Kollegahjælp, der ogsaa tæller mange kirkelige Repræsentanter, har hjulpet en Del Kolleger i de paa Grund af Krigen forarmede Lande. Men for hver een her hjemme, der kan være med til en saadan Hjælp, er der Hundreder i de nødlidende Lande, der befinder sig i den dybeste Nød. De af Fattigdom stærkt trængte lutherske Kirker og Skoler ser i Haabet først og fremmest hen til de nordiske Søsterkirker.

Sverrig har alt bragt betydelig Hjælp, og andre Trossamfund har sendt betydelige Pengemidler til deres fattige Trossøskende. Den lutherske Kirke i Danmark bør ikke staa tilbage; den vil forstaa, at Trossøskenderne ikke forgæves skal række Haanden ud efter Hjælp, og forstaa Betydningen af, at der gives et praktisk Bevis paa, at Guds Riget ikke bestaar i Ord, men i Kraft. Vi retter en indtrængende Opfordring til den danske Menighed om en rigelig Gave, mindende om, at Gud elsker en glad Giver.

Til hvor mange af de lutherske Landsmenigheder man vil kunne strække sig, vil bero paa Gavens Størrelse.

Indkomne Bidrag bedes sendt til undertegnede Overretssagfører Hallager, Adr: Dyrkøb 7, 1., København K.

Axel Beck, Præst ved Hellig Kors Kirke, N. F. S. Dahl, Præst ved Frederiksborg Kirke, N. Hallager, Overretssagfører, Kasserer, H. Hoffmeyer, Stiftsprovst, C. J. Holt, Sognepræst ved Nazarethkirken, Alfred Th. Jørgensen, Dr. theol. Vilh. Kold, Sognepræst ved Brorsons Kirke, Olfert Ricard, Sognepræst ved Garnisons Kirke, Steen, Sognepræst ved Skt. Andreas Kirke, G. Thygesen, Præst, konst. ved Frederiksberg Kirke, Chr. Winther, Sognepræst ved Frederiks-kirken.

Fyrstelig BARNEDAAB I GENTOFTE Kirke. Prins Axels og Prinsesse Margaretas lille Søn. Middags Kl. 12:30 den 22. Maj blev Prins Axels og Prinsesse Margaretas lille Søn døbt i Gentofte Kirke.

Kgl. Konfessionarius Flønger forrettede den hellige Handling. Nærmest Sølvdøbefonten fra Rosenberg, der var anbragt foran Alteret, sad Prins Valdemar, Enkekeiserinden, Hertugen og Hertuginen af Vestergötland, Prinsesse Margareta og Prins Axel.

Mellem de øvrige tilstedeværende befandt sig bl. a. Prins Harald og Prinsesse Helena, Prinserne Erik og Viggo, Prinsesserne Thyra og Dagmar, samt Prinsesse Margareta Søsken, Prinsesserne Marta, Astird og den lille Prins Carl, Prins Eugen af Sverrig og m. fl.

Hertuginen af Vestergötland holdt sin Dattersøn, mens Daaben blev forrettet. Prinsen fik Navnene George Valdemar Carl Axel.

Regeringens Sønderjydske Politik. En Udtalelse af Statsminister Neergaard. Under en den 20. Maj fortsat Debat i Folketinget om Grundlovssagen talte først Hr. Kayser (E) for Grundlovsforslaget, og derefter fremsatte Hr. Harboe (K) bl. a. Ønske om en indgaaende Under-søgelse af Ministeriet Zahles helle sønderjydske Politik, den uofficielle som den officielle.

Derefter tog Statsminister Neergaard Ordet og udtalte bl.

a., at Ministeriet Zahle i Anledning af Mellemslesvigernes Bestræbelser for at opnaa Internationalisering har taget direkte Afstand fra denne i sine Instruktioner til Gesandten i Paris. I Modsætning hertil har den nuværende Regering i Instruktion af 6. Maj udtalt sin fulde Sympati for Internationaliseringen og erklæret, at den med Tak vil tage mod en saadan Ordning. Endvidere har Regeringen anmodet Professor Vinding Kruse om at støtte Bestræbelserne for Internationaliseringen, fordi denne er den eneste Ordning, der virkelig kan sikre det danske Mindretals Interesser.

Der er altsaa — tilføjet Ministeren — iøjnefaldende Forskel paa Ministeriet Zahles og den nuværende Ministeriums sønderjydske Politik. Men i øvrigt er det min Agt, saasomt Forholdene tillader det, at give en aktmæssig Fremstilling af Ministeriet Zahles og de efterfølgende Ministeriers sønderjydske Politik.

Samfundshjælpen i Aarhus. Paa et Møde den 22. Maj i Aarhus dannedes en Forening, „Samfundshjælpen“, der skal virke efter samme Princip som den københavnske Forening af samme Navn. Der er allerede indmeldt et stort Antal Medlemmer. Til Formand er valgt Kreditforeningsdirektør Lau.

Velkomstfesten for de sønderjydske Kvinder Aftenen den 27. Maj. De sønderjydske Kvinders første Dag i København fik et udmærket Forløb, skriver „Natt.“ af 28. Maj. Efter Guds-tjenesten i Frue Kirke og Besøg paa Thorvaldsens Museum sluttede Dagen med Velkomstfesten i Odd Fellow-Palæet. Den bød paa et broget og afvekslende Program, og den fik det smukkeste, mest stemningsfulde Forløb.

Den store Sal var Kl. 7:30 fyldt til sidste Plads med Undtagelse af den første halve Snes Stolerekker, som var forbeholdt Gæsterne. Paa Scenen sad Studentersangerne omkring Dirigenten, Hr. Roger Henriksen, Gardens Musikkorps og et Sangkor af unge Damer. Et Øjeblik over Tiden faldt Gardemusikerne i med Riberhus-Marschen, og Gæsterne traadte ind fra begge Sider, førte af unge hvidklædte Piger med røde Skærf, mens Forsamlingen rejste sig og klappede.

Taler og Kantate. Man sang „Vort Modersmaal er dejligt“ og saa tog Frk. Henni Forchhammer Ordet for at byde Velkommen. Vi vilde gerne have set mange flere sønderjydske Kvinder, sagde hun bl. a., men vi haaber, at de, som er her, vil bringe dem derhjemme vor Beundring og Tak for, hvad de sønderjydske Kvinder har lidt og stridt. Vi takker ikke mindst dem, der bor længt mod Syd, fortsatte Frøkenen, og som har døjet de ondeste Kaar. Vær forvissede om, at ingen Grænse skal skille os fra dem!

Damesangkoret med Frk. Elna Willie-Seidenfaden som Solist, foretog nu første Del af en smuk Kantate — Tekst af Fru Tekla Griebel Wandall — og saa fik Fru Lembeche Ordet.

Fruen dvælede ved de sønderjydske Kvinders Besøg i 1884, og hvad der var sket Nord og Syd for Kongeaen i Nederalgets Skygge siden da. Hun sluttede med at citere: Og lysner det atter til Dag i vort Land, saa skyldes det den sønderjydske Kvinde.

Anden Del af Kantaten blev sunget, og saa staa Nord-slesvigs Kvindeforenings Formand, Fru Magdalene Moos, paa Talerstolen, hilst med minuttangt Bifald.

Hun siger Tak i jævne, stille, gripende Ord. Hun taler om, hvad det har kostet at give Danmark sit Ja i Trældommens Dage. Nu skal vi bygge et Samliv paa dette Ja, og det er et godt Grundlag, det har staaet sin

Prøve i onde Dage. Vi har under vor Kamp maattet give Afkald paa mangt og meget, og maaske vil De finde os noget kejtede og haardhendede, men lad os samles i dette, at det skal være os en Samvittighedssag at støtte selv det svageste Ja til Danmark, som lyder dernede mod Syd. (varmt Bifald.)

Velkommen tilbage til Norden!

Nu fulgte en overordentlig smuk Episode, der aabenbart gjorde et dybt Indtryk paa Sønderjyderne, og som Gang paa Gang kaldte Bifaldet frem. Repræsentanter for det finske, islandske, norske og svenske Nationalraad traadte frem og bragte Hilsener.

Fru Borberg bragte den finske Hilsen og talte i varme Ord Finlands Deltagelse i vor Glæde over Genforeningen med Sønderjylland.

Den islandske Frøken Ingibjörn Olafson gav Udtryk for den dybe Beundring, hvormed de islandske Kvinder havde set Sønderjydernes Troskab mod deres Fædreland. Velkommen tilbage til eders nordiske Søstres Kred.

Frøken Elise Heirdal førte Ordet for Norge og gjorde det paa en Maade, saa hun drukkede i Bifald. Da det politiske Baand i 1814 brast mellem Danmark og Norge, brast ikke alle Baand mellem de to Lande. De vedblev tværtimod at være knyttet til hinanden med mangfoldige stærke Baand. Mange norske Kvinder sørgede over 1814, og da Ulykkens Dage kom, og Danmark 1864 mistede Slesvig, sørgede Norges Kvinder bittert. Vi lærte i Hjemmet, vi lærte i Skolen, vi lærte af vore Digtere at sørgere over den Uret, der var sket. Nu er det paa en Gang lyst op, men endnu har Lyset ikke naaet alle de trofaste Kvinder dernede. Vi haaber imidlertid, at den klare Dag maa naa dem alle. Gid de maa faa Kraft og Mod til at arbejde videre for deres retfærdige Sag.

Sidst talte Fru Walfried Palmgreen, der repræsenterede Sverrig. Hun takkede Sønderjyderne for deres Kamp for Nordens Sag, og fordi de har vist, at aldrig kan et Folk underkues, som bevarer sit Sprog. Velkommen i de nordiske Søstres Ring, hvor eders Plads hidtil har staaet tom.

Einar Forchhammer og Studentersangerne.

Efter disse smukke nordiske Hilsener sang Kammersanger Einar Forchhammer „Du gamle, du fria“ og „I Danmark er jeg født“ under stærkt Bifald.

Og sluttelig sang Studentersangerne en Række Sange, hvoriblandt „Slummer sødt“, „Paa-skækklokken kimed mildt“ og „Det var paa Isted Hede“, den sidste med Hr. Poul Knudsen som Solist. Sangen lød pragtfuldt og lønnes med varmt Bifald.

Festen sluttede med, at Forsamlingen staaende sang „Der er et yndigt Land“.

Hos Kongeparret og Enkedronningen. Kongen og Dronningen modtog Formiddags den 29. Maj i Christian den Niendes Palæ paa Amalienborg de 300 sønderjydske Kvinder.

Om Audiensen meddele „Ber. Tid.“ Kl. 10 førtes de alle — sammen med den københavnske Komite — ind i Palæets Stuegemakker, hvor Kongen og Dronningen tog imod dem med den største Hjertelighed. Efterat Fru Magdalene Moos, Formand for den nord-slesvigske Kvindeforening, i smukke, stilfærdige Ord havde tolket Nord-slesvigernes Glæde over at komme hjem til Danmark, takkede Kongen hende og herigennem Sønderjyderne, fordi disse havde holdt ud gennem de mange Aar. Kongen udtalte, at denne var den største Tid, han havde oplevet, en Tid, som Kongens Bedstefader og Fader beklageligvis ikke kom til at opleve. Kongen var dybt bevæget.

Fru Redaktør Jessen takkede for den Kærlighed, hvormed Kongehuset altid har omfattet vore sydligst boende Landsmænd. Saalænge Landsmændene heroppe holdt den Kærlighed vedlige, skulde de sydlige Forposter holde ud og gøre deres til at bevare den gamle danske Jord.

Mod Audiensens Slutning gik Kongen og Dronningen rundt og trykkede hver enkelt af de sønderjydske Kvinder i Haanden og udtalte venlige Ord til dem. Gud bevare dem allesammen dernede, var Kongens sidste Ord til dem.

Damerne modtoges derefter i Audiens af Enkedronningen i dens Palæ. Fru Redaktør Jessen knælede ned foran den Stol, hvori Enkedronningen sad, og Enkedronningen kyssede hende, dybt grebet, paa begge Kinder. Derefter holdt Enkedronningen med høj og klar Røst en Tale til den store Forsamling af Kvinder.

Lige fra det Øjeblik Hds. Majestætt havde sat Foden paa Danmarks Grund ved sin kære Gemals Side, havde hun følt, at hun havde Ret til at elske alle Danske, baade dem nord og dem syd for Kongeaen, og det havde hun aldrig undladt at gøre.

Atter kyssede Enkedronningen Fru Jessen, idet hun bad denne bringe de Danske i Flensborg hendes Hilsen.

Efterat Fru Moos og Fru Jessen havde talt og Enkedronningen havde svaret dem, sluttede Audiensen, og Damerne drog bort opfyldte af det, de havde oplevet.

En Bod paa 1 Million Kroner for den ulovlige Havne- og Søstrike.

Den faste Voldgiftsret har den 19. Maj afsagt Kendelse i den Sag, som Arbejdsgiverforeningen havde anlagt mod Transportarbejderforbundet, Sømandenes Forbund og Søfrybødernes Forbund i Anledning af de stadig opretholdte ulovlige Striker.

Den faste Voldgiftsret fastslaar Strikerens Ulovlighed og idømmer Transportarbejderforbundet en Bod paa 300,000 Kr., Sømandenes Forbund en Bod paa 400,000 Kr. og Søfrybødernes Forbund en Bod paa 300,000 Kr.

Desuden skal hver af de 3 Organisationer betale 300 Kr. i Sagsomkostninger.

Den samlede Bod — 1 Million Kr. — er den største, som nogen Sæde er forekommet ved den faste Voldgiftsret, men naturligvis er den alligevel ringe i Forhold til det Tab, som Striken har voldet.

Man tør jo nok gaa ud fra, at de 3 Organisationer ikke er i Stand til at betale alle de mange Penge. Det er før hænt, at en Fagforening, der for Ulovligheder idømtes en klækkelig Bod, ikke kunde betale denne, og der foreligger flere Eksempler paa, at en saadan Fagforening er blevet erklæret fallit og opløst.

Dødsfald. Telegrafkontrollør Fritz Kragh i Fredericia er ifl. „Fred. Av.“ afdøet ved Døden, 65 Aar gl. Afdøde havde i 51 Aar gjort Tjeneste ved Telegrafstationen i Fredericia.

Sagfører, Justitsraad Joh. Andersen i Hobro er ifl. „Himmerland“ afdøet ved Døden. Afdøde havde haft Sæde i Byraadet, Skolekommissionen og Overligningskommissionen. Han udfoldede i sin Tid et meget stort Arbejde for Hobro og Omegnens Forskønnelse og har i øvrigt paa mange Maader været sin By en god og initiativrig Borger.

Redaktør Theodor Lind, der var ansat ved Gyldendalske Boghandel og redigerede „Bogvennen“, er ifl. „Natt.“ afdøet ved Døden, 38 Aar gl.

Sognepræst C. C. V. Looft til Skelby paa Falster er afdøet ved Døden, ramt af et Hjer-teslag, 66 Aar gl.

Aalborg, 17. Maj. Grosse- rer L. J. Lewin er afdøet ved Døden 65 Aar gl. Han var en af

Aalborgs mest kendte Handelsagenter og en af de sidste Repræsentanter for Byens gamle Jødeslægter.

Hof-Instrumentmager Th. V. Cornelius Knudsen i København er afdøet ved Døden, 76 Aar gl. Afdøde var verdens- kendt for Konstruktionen af nye nautiske og fysiske Instrumenter.

Praktiserende Læge i Lyngby Oscar Preisler er afdøet ved Døden, 41 Aar gl.

Amerika-Farten. Bestræbelserne for at faa Skandinavien—Amerika-Liniens Skibe i Fart igen er nu saa vidt fremskredne, at man regner med at kunne afsende „Frederik VIII“ til New York omkring den 10. Juni.

Farten paa Island. D. F. D. S. meddeler: Postdampere „Botnia“ er Lørdag Middag afdøet fra København via Thorshavn til Reykjavik.

I Aalborg. Aalborg, 29. Maj. Medens „Aalborghus“ laa for Anker ved Bolværket, forsøgte en af de Strikende at løsrive Fortøjningen for at faa Skibet i Drift. Han vilde undløbe, men blev paagrøbet af Politiet. „Aalborghus“ afsejlede i Aften uden Forstyrrelser. Løsningen var foregaaet ved Modtagernes eget Personale.

Tyve i Crome & Goldschmidts Vesterbro-Afdeling? Crome & Goldschmidts Vesterbro-Afdeling, der har Lokaler paa Hjørnet af Vesterbrogade og Stenos-gade, København, har en af Pinsedagene, formentlig 1. Pinsedag, haft Besøg af Tyve. De har skaffet sig Adgang til Lokalerne gennem et Gaardvindue.

Det synes som om Tyvene har haft en „Fidus“ at gaa efter, som det hedder i Tyvesproget. De har nemlig ikke interesseret sig for Pengeskabet, der ogsaa er meget stort og solidt. Heller ikke Varerne har de brudt sig om. De har villet have rede Penge. Og de har aabenbart været overbevist om, at de rede Penge, som ikke Lørdag Aften kunde naa at blive bragt i Banken, maatte findes et Sted i Butiken, blot ikke i Pengeskabet. Og saa har de givet sig til at vælte op og ned paa Lageret.

I den store Stabel Klædevarer paa Disken har de virkelig haft Held til at finde Pengebeholdningen, ikke mindre end 4000 Kr., som Personalet har stukket til Side her, overbivist om, at hvis der kom Tyve i Forretningen i Pinsedagene, laa Pengene sikrere her end i Skabet.

Har Tyvene handlet efter „Fidus“ eller efter Instinkt? Det Spørgsmaal vil Politiet nu se at afgøre.

3 danske Fiskere tilberogrober en stjaalen Fiskerkvase.

Tyvene, to Tyskere, blev tvunget til at overgive sig.

Horsens, Onsdag den 26. Maj. R. B. Som det formodedes var det 2 Tyskere, der havde stjaalt den

forleden omtalte Fiskevase i Koldby Havn.

Tyskerne var sejlede fra Koldby Havn ved Midnatstid, og det var Mening, at de vilde sætte Kurs mod Lille Bælt, men paa Grund af, at Kompasset var misvisende, strandede de paa Svane-grunden ved Endelave. Her bød de 2 Fiskere paa Endelave om Assistance. Tyskerne fortalte, at en tysktalende Herre havde købt Kvasen, de skulde til sit Bestem-melsessted hurtigst muligt. Imid- lertid naaede Kvasens Ejer, Fisker Meyer, der var taget ud for at søge efter sin Baad, ind til Standingsstedet og fik de 2 Endelave-Fiskere forklaret den sande Sammenhæng.

Til at begynde med nægtede Tyskerne at have forøvet Tyveriet. De gik omsider til Bekendelse. De blev anbragt ved Masten forude og fik Ordre til ikke at flytte sig af Stedet, da de saa vilde blive skudt. Ejeren tog derpaa sin stjaalne Kvasen paa Slæb og med sit skarpladede Gevær ved sin Side sejlede han hjem til Samsø. Tyskerne blev ved Ankomsten til Koldby Havn afleveret til Politiet.

Transport Strikerne. 120 Skibe i Søen. Kjøbenhavn, 29. Maj. Samfundshjælpen har nu bemandet 120 Skibe med i Alt 2400 Frivillige. Naar det har kunnet lade sig gøre, skyldes det dels den store Arbejdsløshed blandt Fiskerne, dels at mange strikende Søfolk tager Hyre gennem Samfundshjælpen.

I samtlige Amter har Samfundshjælpen nu en Tillidsmand, og det kan uden Overdrivelse siges, at Institutionen raader over en praktisk talt ubegrænset Arbejdskraft. Hovedkontoret i Kjøbenhavn har i Dag sendt mange Tusinde Indmeldelsesblanketter ud over Landet, og man veed, at de hurtigt vil komme tilbage i udfyldt Stand.

Kommunens Kul. Kjøbenhavn, 29. Maj. Kommunens Kul kan stadig ikke blive lossede. Arbejdsmænds-Forbundets Henvendelse til forskellige Fagforeninger har ikke frugtet, og den social-istiske Borgmester Anthon Andersen har derfor i Dag rettet en ny Henvendelse til Belysningsarbejdernes Forbund for at faa det til at indkalde en ny Generalforsamling. Lederne vil gjøre, hvad de kan, for at bevæge Medlemmerne til at tage fat paa Lös-ningsarbejdet.

Hr. Zahles Gæster. Staspoliet tager nu haardt fat paa den urimelige Masse Udlandinge, som uindret strømmede til Kjøbenhavn i den radikale Periode. Der er navnlig en Masse russiske og polske Jøder, som er i høj Grad til Besvær, idet de etablerer Foretninger, hvis moralske Maalestok ikke er dansk. Der er allerede udvist flere Hundrede.

Den 29. og 30. Maj afrejste der et Par Hundrede med Gedsertaget; de havde skaffet sig Pas til Tyskland.

Aarsberetningen

1920

Beretningen om den for. d. ev. l. Kirkes 24. Aarsmøde er nu færdig. Bestil den hos Deres Præst eller Husets lokale Agent. Prisen er i Aar 25 Cents.

Da Oplaget — efter Forudbestillingerne at dømm — nok vil findes utilstrækkeligt, bedes saadanne, som maatte have faaet for mange, snarest muligt lade os det vide.

Ordres ekspederes i den Orden, hvori de indløber.

Dan. Luth. Publ. House.